БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 177 (1777)
ИЮЛИИН 28
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мунгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ҮБЭЛДЭ БЭЛЭДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ САГ СООНЬ ДҮҮРГЭХЭ

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум социалистическэ промышленностиие саашадань дэбжээхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэри эмхидхэлгые һайжаруулха талаар советскэ хүнүүдэй урда тон ехэ зорилгонуудые табиба. Эдэ үдэрнүүдтэ городуудай, мүн хүдөө нютагуудайшье ажалшад тус Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэжэ, КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мурысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлжэ байна. Нэн түрүүндэ оронойманай промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд энэ түүхэтэ Пленумэй тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы арга боломжонуудаа гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ болоно.

Продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй түсэбые һара, квартал, жэл бүхэндэ саг болзор соонь дүүргэжэ байхын тулада үйлэдбэри дээрэ техническэ шэнэ дэбжэлтэ туйлаха ба ажалай эмхидхэлые һайжаруулха хэрэгтэй. Энэ шухалын шухала зорилгые бэелүүлгэдэ предприяти бүхэниие үбэлдэ һайнаар бэлдэхэ гээшэ тон шухала үүргэ эзэлнэ. Энээниие һайнаар ойлгоһон хүтэлбэрилэгшэдтэй предприятинуудай коллективүүд даалгабарита түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлдэг байна. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриие эртэнһээ саг соонь эхилжэ, муу бэшээр үнгэргэһэн Хандагайн, Хандагатайн леспромхозууд модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, үбэлдөө амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ гараһан юм. Юуб гэхэдэ, эдэ предприятинуудай гаражууд, мастерскойнууд, хүдэлмэришэдэй гэр байранууд һайнаар түхеэрэгдэһэн дээрэһээ трактор, автомашина болон бусад зэр зэмсэгүүд үбэлэй хүйтэндэ һаадгүйгөөр заһабарилагдадаг байгаа. Тиимэһээ машина зэмсэгүүдэй минии байлга усадхагдаһан байна.

Гэбэшье, хэдэн олон предприятинүүд үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриие хожомдожо эхилһэн ба муугаар үнгэргэһэн дээрэһээ хүйтэнэй үедэ түлишэ, түүхэй эд болон бусад хэрэгсэлнүүдээр дуталдахаһаа эхилээд элдэб бэрхэшээлнүүдтэй тохёолдохо баатай болоо һэн. Иимэ хангалтагүй байдалай эсэстэ тэдэ предприятинууд гээгдэлдэ орожо, продукци үйлэдбэрилхэ гүрэнэй түсэбые саг болзор соонь дүүргэжэ шадахагүй болидог байгаа.

Мүнөө зунай дүүрэтэр тон богонихон саг үлэбэ. Промышленна предприятинуудай үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриие эхилхэ саг үни хада үнгэрөө. Теэд республикын олонхи предприятинуудта энэ шухала удхашанартай кампани хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Механизированнэ шэлэй завод, паровозо-вагонно заводой зарим цехүүд үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриие ехээр унжагайруулжа байна. Илангаяа заһабарилгын хүдэлмэри яаха аргагүй муугаар ябуулагдана. Цехүүдэй сонхын рама, үүдэнүүдые шэнэлхэ ба дулаалха бусад хүдэлмэринүүд үшөө эхилэгдээгүй байһаар.

Үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри илангаяа модо бэлэдхэлэй предприятинуудта үргэнөөр хэгдэхэ зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, эндэ олон тоото хүдэлмэришэд, хүйтэн саһан соо ажалладаг, хүсэ ехэтэ техникэ элбэгээр хэрэглэдэг тээшэ. Тиимэһээ леспромхозуудта машина заһабарилха гансахан гараж, мастерской бэлдэхэ бэшэ, харин хүдэлмэришэдэй байха гэр байра, столово, бани гэхэ мэтые һайнаар бэлдэхэ хэрэгтэй. Гэхэтэй хамта, Шулуутайн, Черемуховско леспромхозуудта түсэбөөр хараалагдаһан бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд хойшо татагдажа байна. Хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг гэрнүүд удаанаар заһагдана, заһагдахадаашье шанарынь тон муу.

Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд үбэлдэ бэлэдхэлээр урда жэлнүүдэйнгээ алдуу эндүүе энэ жэлдэ дахяад дабтаха ёһогүй. Эгээл мүнөө үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэдхэлые үргэнөөр ябуулхада тон таарамжатай. Тиимэһээ энэ асуудалые шиидхэлгэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй гол анхарал да байха ёһотой.

Ажахын энэ кампани үнгэргэлгые гэр байрануудай зарим тэды заһабарилгаар хизаарлажа болохогүй. Хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудаа һайнаар бэелүүлээ һаа, предприяти үбэлэй сагта ямаршье һаадгүйгөөр хүдэлмэрилхэ байна. Ушар иимэһээ предприятинуудай үйлэдбэридэ хэрэглэгдэжэ байһан машина зэмсэгүүд гол түлэб урин дулаанай үедэ гүйсэд заһабарилагдаха ба шэнээр абтаһан станогууд тодхогдохо зэргэтэй.

Ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ үбэлдэ бэлэдхэл шухала асуудалнуудай нэгэн болоно. Предприяти бүхэнэй хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзна организацинууд тус кампаниие саг болзор соонь, амжалтатайгаар үнгэргэхын тула хэмжээ абаха ёһотой. Предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, үбэлэй үеын хүдэлмэридэ ажахыгаа эмхитэй һайнаар бэлдэхэжэ, үйлэдбэреэ нэгэ жэгдээр, бүтээсэ ехэтэйгээр ябуулха арга боломжо байгуулая!

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр К. Ф. Очковскиие БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Ленинэй ордено паровозо-вагонно заводой медицинскэ нэгэдэлэй врач нүхэр К. Ф. Очковскиин ажал хэжэ эхилһээр табин жэл гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, арадай элүүрые хамгаалгын талаар тэрэнэй үни удаан саг соо һайнаар хүдэлмэрилһые тэмдэглэжэ, нүхэр **Очковский Константин Федоровичые** Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1955 оной июлиин 25.

Нүүрһэ сүүдхэ бүри түсэбһөө гадуур малтана

ЛЕНИНСК-КУЗНЕЦК (Кемеровскэ область). «Ленинуголь» трестын «Полысаевская-I» гэжэ Кузбасс соогоо түрүү шахтын нүүрһэ малтагшад 7 һарынгаа программаар һүүлшын тонно нүүрһэ малтажа гаргаба.

Нүүрһэ малтагшадай коллектив ажалайнгаа эмхидхэлые улам һайжаруулан, бүхы бригаданууд ба участогуудые нэгэ жэгдээр, таһалдалгүйгөөр хүдэлгэдэг болгоо. Нёдондонойхидо орходоо мүнөө жэлдэ «Донбасс» гэжэ комбайнаар 1500 тонно нүүрһэн ехээр малтагдадаг болоо. Ажалай бүтээсэ 10 дахин дээшэлээ. Мүн түлишын өөрын үные химдаруулхын түлөө тэмсэлдэ амжалта туйлагдаа. Тэрэнэй ашаар жэлэй эхинһээ хойшо 1,5 миллион шахуу түхэриг мүнгэ алмагдаһан байна.

Шахтёрой үдэрые эрхимээр угтахын түлөө мүрысөөндэ оролсоод, нүүрһэ малтагшад сүүдхэ бүридөө 350—400 тонно нүүрһэ даалгабариһаа үлүүгээр малтана.

(ТАСС).

Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо кукуруза һайнаар ургажа, июлиин 20 болотор 75 сантиметр шахуу үндэр болоо. Энэ кукурузые Погранична МТС-эй 4-дэхи тракторна бригада таряад һайнаар харууһалжа байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторна бригадын бригадир М. Д. Перевалов кукурузын ургасые үзэжэ байна.

Түрүү тракторна бригада

Үргэн нэлэнхы тарялан зунай урихан һалхинда хизааргүй хүхэ далай шэнгеэр эбхэрэн долгилно. Энэ далайн дунда кукурузын ноб ногоохон набшаһад тад ондоогоор илгаран харагдана. Таряаланай баруун захаар набтархан хаданууд ой модоор урбуулгатана.

Кяхтын аймагай Погранична МТС-эй 4-дэхи тракторна бригада Сүүдхэ гэжэ нютагта мүнөө дээрээ байрлажа байба.

Тус тракторна бригада хабарай тарилгые агрономическа богонихон болзорто амжалтатайгаар үнгэргэһэн байгаа. Бригадынхид хамта дээрээ 370 га шэниисэ, 150 га хара таряа, 300 га овёс, 128 га кукуруза болон бусад культурануудые тариһан юм. Эдэнь бүлтадаа һайнаар ургажа байна. Тариһан кукурузынгаа талмайс бултыень нэгэ тээшэнь элдүүрилжэ дүүргээд, тэрээнэйнгээ 70 гектарынь хоёрдохёо элдүүрилээ.

Мүн бригадынхид хүдэлмэриһөө таһарангүй 200 тонныи багтаамжатай силосэ траншей бария. Июлиин 10-най мэдээгээр тус тракторна бригада 13 тонно горючи алмаһан байна. Энэ бригада бүхы показательнуудаараа МТС соогоо, мүн аймаг соогоо түрүүлжэ ябана. Энэ бригадые хоёрдохи жэлэй Михаил Дмитрович Перевалов хүтэлбэрилнэ.

Михаил Дмитриевич 1938 онһоо хойшо трактористаар, комбайнераар хүдэлмэрилжэ, мэргэжэл ехэтэй, дүй дүршэлөөр баян болонхой. Тиимэ хадаа механизаторнуудайнгаа дунда тэрэ тон хүндэтэй юм. 1952 ондо нүхэр Перевалов механигуудай хоёр жэлэй курса дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Кяхтын аймагай Погранична МТС-тэ эльгээгдээ һэн.

Михаил Дмитриевич ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, бригадынгаа гэшүүдтэ ехэ эрилтэ хэдэг, тиихын хажуугаар нүхэдтөө анхаралтайгаар хандадаг юм. Оролдосотой һайн ажалайнгаа түлөө хэдэн грамотануудаар, сарбуугай час болон бусад шангуудаар тэрэ шагнагдаһан байна.

Нүхэр Переваловай бригадада бригадиртаал адли жэшээтэ һайнаар хүдэлдэг трактористнууд олон. Тэдэнэй тоодо эрхим трактористнууд М. Сабиров, А. Талбуров, В. Тубанов болон бусад оролсоно. Эдэнэр трактораа зүбөөр ашаглажа, горючи болон тоһодохо материал ехээр алмадаг. Жэшээнь, нүхэр М. Сабиров июлиин 10-най мэдээгээр 4 тонно горючи алмаһан байна. Олоһон ажалта үдэрнүүдтээ М. Сабиров 3 мянган түхэриг мүнгэ, 1000 килограмм ороохо, Талбуров 1596 түхэриг мүнгэ, 552 килограмм ороохо, В. Тубанов 1944 түхэриг мүнгэ, 648 килограмм ороохо абаһан байна.

Мүнөө бригадынхид үбһэ хуряалгада эдэбхитэйгээр оробо.—Үбһэ сабшаха, сомохо болон үбһэ хуряалгын бусад хүдэлмэреэр манай механизаторнууд нормоео үдэр бүри дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэнь лабтай,—гэжэ Михаил Дмитриевич хөөрэнэ.

Тиихэтэеэ хамта, механизаторнууд таряа хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын тула бэлэдхэл хэжэ байна.

Б. Даксанова.

Һурагшад буртаг үбһэ түүнэ

Хэжэнгын аймагай Чесанын долоон жэлэй һургуулиин һурагшад дүтэ шадар байдаг «Коммунизм» колхоздо кукурузын, хартаабхын ургаса харууһалхадань туһаламжа үзүүлнэ. Һаяхан тус һургуулиин 50 гаран һурагшад хэдэн үдэрэй туршада кукурузын, хартаабхын дунда ургаһан буртаг үбһэ түүжэ хаяһан байна. Эндэ аха дүү Цырен, Цыбик Мангатаевтан, Аюша, Баяр Ухиновтан, Валерий Болдонов болон бусад илангаяа һайнаар хүдэлмэрилөө.

А. Михайлов.

Советскэ правительственна делегациин Германска Демократическа Республикада ерээд байлга

БЕРЛИН, июлиин 25. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев составтай Советскэ правительственна делегаци Германска Демократическа Республикада ерээд байха зуураа, мүнөөдэр республика соогуур аяншалга хэһэн байна.

Германска Демократическа Республикын премьер-министр О. Гротеволь, премьер-министрын орлогшо П. Шольц, СЕПГ-эй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүд Г. Матерн, К. Шердеван, Ф. Эльснер, СЕПГ-эй ЦК-гэй секретарь Э. Мюккенбергер, министрнүүд Зельбман ба Рейхельт Советскэ правительственна делегацитай сугтаа ябалсаа. Тэрэшэлэн, СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол Г. М. Пушкин делегацитай хамта ябалсаа.

Советскэ правительственна делегациин ба тэрээнтэй суг ябаһан хүнүүдэй ошоһон лэ газарта Германска Демократическа Республикын хүн зон, тэдэниие халуунаар амаршалдаг байгаа. Советскэ правительственна делегациин гараһан республикын городууд, тосхонуудай үйлсэнүүд болон талмайнуудта хүн зон олоороо суглардаг байгаа. СССР-эй ба Германска Демократическа Республикын гүрэнэй тугууд үлэгдэнхэй байба.

Дессау шадар Эльбын хүүргэ дээрэ делегациие Галле округой ажалшадай түлөөлэгшэд угтаа. Эндэ ойр зуурхан саг соо митинг болоо.

Нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые сугларагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаа. Үгэ хэлэхэдээ, тэрэ Женевскэ зүблөөнэй хүдэлмэри тухай тобшоор хөөрэжэ үгэһэн ба германска асуудалаар Советскэ Правительствын хараа бодолые тайлбарилһан байна. Сугларагшадай нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаһан нүхэр Н. С. Хрущев атууехэ германска арадай хүндэлэлдэ, германо-советскэ хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулан юрөөл табяа.

Советскэ правительственна делегаци, тэрээнтэй ябалсаһан хүнүүд Бернбургдэхи (Галле шадар) ургамалай талаар институтда ороо. Хүндэтэ айлшад—Н. А. Булганиие, Н. С. Хрущевые, О. Гротеволиие институдай хүдэлмэрилэгшэд ба эндэхи хүн зон халуунаар амаршалаа.

Нүхэд Н. А. Булганин ба Н. С. Хрущев институдай хүдэлмэритэй танилсаһан, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй болон научна хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдэһэн байна. Кукуруза ургуулха талаар институдай хүдэлмэридэ Н. С. Хрущев ехээр һонирхоһон, энээнтэй дашарамдуулан институдай хүдэлмэрилэгшэдтэ хэдэ хэдэн зүбшэл заабари үгэһэн байна.

Хөөрлдэжэ дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев ба О. Гротеволь институдай хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ гараа табяа.

Удаань Советскэ правительственна делегаци ба тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд Германска Демократическа Республикын эгээн томо предприятинуудай нэгэн болохо «Буна-Верке» гэжэ химическэ комбинадта орожо хараа.

Н. А. Булганиние, Н. С. Хрущевые ба О. Гротеволиие предприятиин хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө комбинадтахи СЕПГ-эй парторганизациин секретарь Фрост, дирекциин түлөөлэгшэ Моль гэгшэд халуунаар амаршалаа.

Удаань, Н. С. Хрущев хүдэлмэришэдэй үмэнэ үгэ хэлэжэ, сугларагшадай нэрьесэ альга ташалгаар ба германо-советскэ хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулан уряа хашхаралгаар угтагдаа. Н. С. Хрущевой үгэ хэлэжэ байха үедэ нэгэтэ бэшэ альга ташалганууд болоо.

Заводоуправлениин байшан соо комбинадай хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев предприятиин бүхы байдалда һонирхоһон байна. Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд «Буна-Веркын» коллективэй ажалай амжалтанууд тухай хөөрэжэ үгөө.

Хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ, Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев комбинадай хүдэлмэришэдтэ шэнэ амжалтануудые хүсөө.

Үдэшэлэн Советскэ правительственна делегаци суг ябаһан хүнүүдтэеэ хамта Берлиндэ бусажа ерээ.

Советскэ правительственна делегаци Варшаваһаа Москва орохоёо мордобо

ВАРШАВА, июлиин 26. (ТАСС). Һэргээн байгуулагдаһан үдэрые һайндэрлэлгэдэ хабаадалсаһан Польшодо байгаа КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь М. А. Суслов түрүүтэй Советскэ правительственна делегаци мүнөөдэр Варшаваһаа Москва бусахаяа гараба.

Польско ба Советскэ гүрэнэй тугуудаар гоёогдоһон варшавска центральна аэродром дээрэ делегациие Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Болеслав Берут, Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ Александр Завадский, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Юзеф Циранкевич, ПОРП-ын ЦК-гэй гэшүүд, Гүрэнэй Соведэй ба Правительствын гэшүүд болон варшавска олониитын олон тоото түлөөлэгшэд үдэшөө.

Советскэ правительственна делегациие СССР-һээ Польшодо байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол П. К. Пономаренко ба посольствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, мүн Варшавада байдаг хэдэ хэдэн дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудай толгойлогшонор үдэшэлсөө.

Аэродром дээрэ хүндэтэ харуул жагсаагдаһан ба Советскэ Союзай ба Польско Арадай Республикын гүрэнэй гимнүүд наадагдаһан байна.

М. А. Суслов микрофоной үмэнэ тобшо үгэ хэлэбэ

Нүхэдүүд ба нанинар!

Танай алдарта столица—Варшаваһаа бусаха зуураа, бидэниие халуунаар угтаһанайнь түлөө Советскэ правительственна делегациин үмэнэһөө Польско Арадай Республикын ажалшадта болон правительствода үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб.

Марксистско-ленинскэ Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй дайшалхы партиин хүтэлбэреэр туйлагдаһан амжалтануудые—гүрэнэй байгуулалтын бүхы һалбаринуудта, арадай ажахые, культурые ба искусствые хүгжөөлгэдэ Польшын ажалшадай туйлаһан гайхамшагта амжалтануудые бидэнэр эндэ ерээд байһан үе соогоо хараабди. Эдэ амжалтануудтань үнэхөөрөө баясаха зуураа, социалистическэ Польша байгуулалтадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүндэтэ польско ахадүүнэр, таанадта хүсэнэбди.

Польшодо — Варшава, Краков, Шэпэ Гута, Познаньска ба Силезскэ воеводствонуудта ябаһан үдэрнүүдтээ манай советскэ оронойарадуудта польско арадай үнэн зүрхэнһөө дуратай, ахадүүгэй хани барисаанай мэдэрэлтэй байһыень бидэнэр хаража ябаабди.

Советскэ Союзай арадууд польско арадые мүн лэ өөрынгөө үнэн сэхэ хани ба дүү гэжэ тоолоно гэжэ хүндэтэ нүхэд таанадые найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Советскэ Союзай ба Польско Арадай Республикын арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхэдөө эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Советскэ правительственна делегаци Варшаваһаа Москва бусажа ерэбэ

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь М. А. Суслов түрүүтэй Советскэ правительственна делегаци июлиин 26-да Варшаваһаа Москва бусажа ерэбэ. Делегациин составта УССР-эй Советскэ уранзохёолшодой Союзай правлениин түрүүлэгшэ Н. П. Бажан, Металлургическа ба Химическэ промышленностиин предприятинуудай барилгын министр Д. Я. Райзер, Белорусска ССР-эй Культурын министр Г. Я. Киселев ба Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо З. В. Миронова гэгшэд ороно. Советскэ правительственна делегаци Польшын һэргээн байгуулагдаһан үдэрые һайндэрлэлгэдэ хабаадаһан байна.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө парторганизациин тэмсэл

Улан-Удын модоной заводой коллектив һүүлэй жэлнүүдтэ горьтойхон амжалта туйлаһан байна. Тус коллектив ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө жэл бүри үлүүлэн дүүргэнэ.

Заводой коллектив бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые һайжаруулхын ба тэрэнэй өөрынь үные химдаруулхын түлөө тэмсэжэ, зориһондоо хүрэһэн байна. Хэрбээ заводойхид 1951 ондо үйлэдбэрилэн гаргаһан продукциингаа өөрынь үные химдаруулжа, 556 мянган түхэриг алмалта хэһэн байгаа һаа, 1952 ондо — 886 мянга, 1954 ондо— 1 миллион 74 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ алмаһан байха юм.

Тус завод валовой продукци үйлэдбэрилхэ табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид — июниин 1-дэ дүүргэбэ. Тиин табан жэлэй турша соо ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ба продукциин өөрынь үные химдаруулһанай ашаар 2 миллион 828 мянган түхэриг алмалта хээ.

Заводойхид иимэ амжалта яагаад туйлааб гэхэдэ, нэн түрүүн ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилһанай, үйлэдбэридөө шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлһэнэй, мүн ажалай эмхидхэлые һайжаруулһанай ашаар туйлаа. Жэшээнь, 1951 ондо заводто гансал модо хюрөөдэлгэ механизмаар хэгдэдэг байһан һаа, мүнөө **эндэ продукци үйлэдбэрилгын бүхы хүдэлмэри гүйсэд шахуу механизацилагданхай.** Эндэхи цех бүхэндэ шэнэ түхеэрэлгэнүүд, станогууд табигдаһан юм. Модо хюрөөдэлгын цехтэ хуушан рамануудай оронд шэнэ раманууд табигдаа, хүсэ ехэтэй локомобиль тодхогдоһон, мүн бусад хүдэлмэринүүд механизацилагдаһан байна.

Эдэ бүхы хүдэлмэринүүд заводой партийна эхин организациин хүтэлбэри доро, коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар хэгдэһэн байха юм. Эндэхи парторганизациин зэргэдэ 48 коммунист тоологдоно. Энэ хадаа предприяти дээрээ ехэхэн хүсэн мүн. Партийна организаци коммунистнуудаа үйлэдбэридэ дүтэлүүлхэ, тэдэнние гол түлэб хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри бодото һайнаар ябуулдаг болохын тула цехүүдтэ 3 партгруппа эмхидхэһэн байна. Тиимэһээ парторганизаци өөрынгөө ажал-ябуулгада партийна группануудта түшэглэнэ. Цехүүдтэ эмхидхэгдэһэн партийна группанууд хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри яһала һайнаар ябуулдаг байгаа.

Партгруппануудай коммунистнууд булта агитаторнууд юм. Тэдэнэр хөөрэлдөө хэхэдээ, мүн газетэ уншалга эмхидхэхэдээ коллективэй урда табигдаад байһан зорилготой нягта холбоотойгоор үнгэргэдэг. Жэшээ болгон заводой модо хюрөөдэлгын цехтэ эмхидхэгдэһэн партийна группын хүдэлмэрые абаад үзэе. Тус партгруппада 6 коммунист тоологдоно. Партгруппорг нүхэр Радионов коммунист бүхэндэ даалгабари үгөөд, тэрэнээ болзор соогоо хэр зэргээр дүүргэһэниие шалгажа байдаг. Коммунистнууд хүдэлмэришэдэй дунда лекци, элидхэл хэхэһээ гадна, хүдэлмэришэн бүхэнтэй нэгэ нэгээрнь хөөрэлдөө хэдэг. Иимэ хөөрэлдөөнэй үедэ хүдэлмэришэд ажалайнгаа эмхидхэлые һайжаруулха, мүн бусадшье асуудалнуудаар һанамжаяа дурадхадаг байна.

Партийна группанууд коллективэй үйлэдбэриин суглаа һайнаар, нүлөө ехэтэйгээр үнгэргэлсэхые хүсэдэг. Тиимэһээ коммунистнууд суглаанай урда тээ бэлэдхэл хэжэ, ямар асуудалда шухала анхарал хандуулхые тодорхойлдог. Жэшээнь, нүхэр Притчинэй хүтэлбэрилдэг цехтэ ажалай журам һула байдаг һэн. Һүниин халаанда ажаллаха хүдэлмэришэд ажалдаа хожомдожо гарадаг, зариманиинь оройдоошье ерэдэггүй байһан байба. Үйлэдбэриин ээлжээтэ суглаан дээрэ коммунистнууд ажалай журам тухай асуудал ехэ шангаар табяа һэн. Мүнөө энэ дутагдал усадхагдаа.

Нэгэ үедэ заводто уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын хүдэлмэри муугаар ябуулагдадаг байгаа. Энээниие парторганизациин орхёогүй. Уралан нарижуулгын бюрогой хүдэлмэри тухай коммунист Шапиро гэгшын тоосоое партийна бюро дээрэ шагнажа, энэ хүдэлмэриие һэргээхэ, хүдэлмэришэдэй үүсхэл улам бадаруулха тушаа хэмжээ абтаа. Мүнөө эндэ үйлэдбэриие саашадань нарижуулан һайжаруулха, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн эмхидхэлэй-техническэ хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээнь, коммунист Е. Кочуров һүүлэй үедэ 3 үнэтэ дурадхал оруулжа, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна.

Эндэхи коммунистнуудай олонхинь үйлэдбэри дээрээ шалгарһан түрүүшүүл юм. Тэдэнэр шэнэ, түрүү юумэнүүдые халан абажа, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхые оролдодог. Жэшээнь, заводой солото рамщик Г. Ермолаев Тулунска модоной заводой рамщик Потаповай үүсхэлые дэмжэжэ, жэлэй туршада 60 мянган кубометр модо хюрөөдэхэ уялга абаа һэн. Партийна организаци тэрэнэй үүсхэлые һайшаажа, тус бригадын бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха арга боломжо байгуулхыень дирекцидэ дурадхал оруулаа һэн. Мүнөө нүхэр Ермолаевай бригада һара бүридэ амжалта туйлана. Тэрэнэй бригада социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ, завкомой болон дирекциин улаан тугта хүртөөд, хэдэн һара удаагуур алдангүй барижа ябана.

Табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ парторганизациин үүргэ сэгнэшэгүй ехэ. Коллективэй амжалта хадаа эндэхи коммунистнуудай үйлэдбэреэ механизацилһанай, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө зоримгойгоор тэмсэһэнэй аша үрэ мүн. Гэбэшье, заводой арга боломжонууд гүйсэд элирүүлэгдэнхэй гэхэдэ алдуу болохо байна. Тус предприятиин үйлэдбэридэ туйлай ехэ арга боломжо, элирүүлэгдээгүй резервнүүд бии. Хэрбээ партийна организаци, коммунист бүхэн коллективэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие саг үргэлжэ, нүлөө ехэтэйгээр ябуулаа һаань, предприятиин технико-экономическа туйлалтанууд улам ехэ байха байгаа. Теэд заводой партийна организациин ябуулдаг ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд бии байһаар. Парторганизаци һүүлэй үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэреэ һуладхаһан байна. Эндэхи агитколлектив ойлгууламжын хүдэлмэри һулаар ябуулна, зарим агитаторнууд уялгаяа дүүргэнэгүй.

Үйлэдбэриие механизацилха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ заводской ханын газетын үүргэ тон ехэ. Гэбэшье, партийна бюро, тэрэнэй секретарь нүхэр М. Малышев ханын газетын хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилнэ. Тиимэ дээрэһээ эндэхи ханын газетэ һүүлэй хоёр һарын туршада гаргагдаагүй байна.

Заводой коллектив промышленностиие саашадань дэбжээхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха, үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулха зорилгонууд тухай партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые ажалай болон политическэ туйлай ехэ дэбжэлтээр угтаба. Хүдэлмэришэдэй ажалай эдэбхиие партийна организаци, коммунист бүхэн ударидан хүтэлбэрилжэ, шэнэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэхэ байна. Тиихын тулада партийна организаци партийно-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха зэргэтэй.

Б. Шатонов.

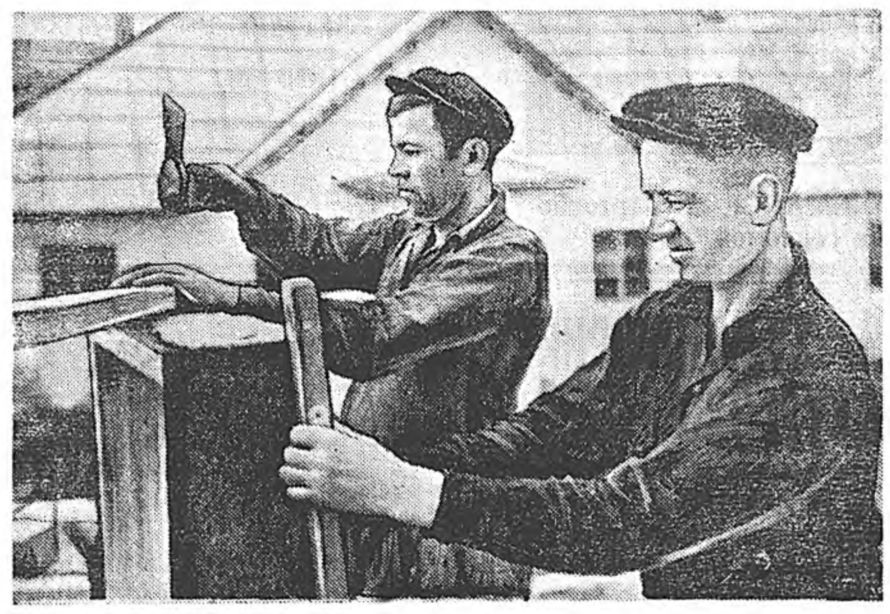
Колхозуудые хүтэлбэрилэгшэдэй семинар

Һаяхан КПСС-эй Кударын айком, аймгүйсэдком колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, партийна эхин организациин секретарьнуудай семинар үнгэргөө. Тэрэ семинарта МТС-үүдэй директорнүүд, мэргэжэлтэд хабаадалсаа.

Семинарта хабаадагшад тэжээл бэлэдхэлгын ба таряа хуряалгын хүдэлмэриие эмхидхэхэ, үнеэдһээ һүһаалгые дээшэлүүлхэ, гахай үсхэбэрилхэ гэхэ мэтын темээр элидхэлнүүдые шагнаһан байна. Гадна семинар дээрэ партийна эхин организациин секретариин хүдэлмэри тухай, мүн ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа элидхэлнүүд хэгдээ. Тус асуудалнуудаар партиин айкомой секретарь нүхэр Федоров, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Хороших, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов болон бусад элидхэл хэһэн байна. Мүн тэндэ хабаадагшад хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсана.

С. Таханов.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Мяханай комбинадай барилгын-монтажна управлениин модошо дархашуулай бригада 18 квартиратай байрын гэр барижа байна. Энэ бригадые П. М. Вахромеев хүтэлбэрилнэ. Бригадынхид халаанайнгаа нормые нэгэ хахадһаа үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) модошо дархан М. Д. Нетёсов, бригадир П. М. Вахромеев сонхын можо тааруулан табижа байна.

З. Веснинагай фото.

Паровоз заһагшадай үгэ

Заводой гудок хүнхинэжэ, нэгэдэхи халаанай хүдэлмэриин дүүрэһэниие мэдүүлбэ. Вагон хабсаралгын цехын хоёр халаанай хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшад дүрбэдэхи пролёдто сугларжа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаха тухай зүбшэбэ.

Вагон хабсаралгын цехын начальник нүхэр Иванов үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ тэмдэглэбэ:—«Советскэ промышленность табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тиигэбэшье, туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарха хэрэггүй гэжэ парти маниие уряалаа. Ушар юуб гэхэдэ, предприяти бүхэндэ, тэрэ тоодо манайшье цехтэ, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд яһала бии. Нэн түрүүн цехынгээ түхеэрэлгэнүүдые бидэ үшөөл муугаар хэрэглэнэбди, хүдэлмэридэмнай голодоһо гаргаха ушар ехэ байна. Энээн дээрэһээ боложо заһагдаһан зарим паровозуудые 2—3 дахин задалха баатай болодогбди. Тиимэһээ гүрэнэй түсэб заримдаа дүүргэнгүй үлэшэдэгбди» гэбэ. Саашань нүхэр Иванов коллективэйнгээ урда байһан зорилгонуудые хэлээд, КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхые уряалба.

— Түрэл партиимнай табиһан зорилго манай һанал бодолтой нэгэдэнэ, тиимэһээ манда дүтэшье, ойлгосотойшье гээшэ,—гэжэ слесарьнүүдэй бригадир нүхэр Реуцкий хэлэбэ. — Тиимэһээ манай бригада ажалайнгаа бүтээсые хоёр дахин дээшэлүүлхэ гэжэ шиидээ. Энэмнай бүхы манай коллективэй гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар, уридшалан дүүргэхэдэ туһалха байна гэбэ.

Удаань зэд гагнагша Витковский гэгшэ үгэ хэлэбэ.— Манай социалистическэ промышленностиин туйлаһан амжалтын ехэ байбашье, дутагдалнууд яһала бии байна. Жэшээлхэдэ, мантай зэргэлээд байһан арматурна, котельнэ болон задлалгын цехүүд саг үргэлжэ маанадта һаад ушаруулдаг гээшэ. Үйлэдбэриин эмхидхэлэй һула дээрэһээ хэдэн час ажалгүй зогсохо баатай болодогбди. Ажалаймнай журам баһал һулашаг гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүхы дутагдалнуудаа усадхабал табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые урид дүүргэжэ шадаха байнабди.

— КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй табиһан зорилгонууд тон шухала удхашанартай байна, — гэжэ гагнуурша Афанасьев үгэеэ эхилнэ. Партиин ЦК-гэй Пленум дээрэ нүхэр Булганинай элидхэл соогоо хэлэһэнэй ёһоор манай коллектив һарын эхеэр ажалгүй тооной байгаад, гурбадахи декада гарахалаар ухаа мэдээгүй мэгдэдэг гээшэ. Мүнөө энэ ехэ дутагдалаа усадхажа, шэнээр ажаллаха саг ерээ,—гэбэ.

Мүн суглаан дээрэ тус цехын партийна эхин организациин секретарь нүхэр Кузнецов үгэ хэлэбэ.

Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые цехын коллектив угаа ехэ ханамжатайгаар угтаһанаа тэмдэглэбэ. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ цехын коллектив шэнэ, дээшэлүүлһэн социалистическэ уялга баталан абаба. Тодорхойлбол, паровоз хабсаруулгынхид 1955 оной эсэстэ 12 магистральна паровоз түсэбһөө гадуур заһабарилха, хараалагдаһан түсэбтэ орходоо ажалай бүтээсые 3,5 процентээр дээшэлүүлхээр шиидээ. Мүн уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо хэрэгые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, жэлэй эсэстэ 120 мянган түхэригэй алмалта хэхэ, гадна, техническэ һуралсал болон новаторай һургуулинуудай ажал-ябуулгые һайжаруулжа, хүдэлмэришэнэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаа.

М. Васильев.

Бодото ажалаараа харюусана

ХОРИ. Хандагатайн леспро[...]зой хүдэлмэришэд болон албах[...]шад КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ П[...]нумэй шиидхэбэринүүдые угаа [...] баяр баясхалантайгаар угтаа. [...] промхозой бүхы мастерска у[...] тогуудта СССР-эй Министрнүү[...] Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булг[...]найн элидхэлые, партиин ЦК[...] Пленумэй тогтоолнуудые хүдэл[...]ришэдтэ ойлгуулхын түлөө 30 т[...] агитаторнууд хүдэлмэрилнэ.

Һаяын үдэрнүүдтэ модо бэлэ[...]лэй участок бүхэндэ хүдэлмэр[...]дэй хамтын суглаан боложо, [...] хүдэлмэридөө байһан дутагда[...]дые элирүүлһэн ба тэрэнээ т[...]нөөр усадхаха хэмжээ-ябуулга[...]дые хараалһан байна. Мүн Со[...]скэ Союзай Коммунистическэ [...]тиин XX съездын хүндэлэлдэ [...]шэлүүлэгдэһэн социалистическэ [...]ганануудые абаа.

Тус леспромхозой Нарын [...] модо бэлэдхэлэй пунктын хүдэл[...]ришэдэй суглаан дээрэ КПСС[...] ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шии[...]бэринүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн ба[...] Тэндэ «модо бэлэдхэгшэдэй хүнд[...] мастер» гэһэн нэрэзэргэтэй нүү[...] электростанциин механик Алек[...] Бартуков иигэжэ хэлэбэ: «Парти[...] ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиид[...]бэринүүд гүрэн түрын угаа ехэ [...]хашанартай байна. Энэ тогтоол[...]най дайшалхы программа гэж[...] КПСС-эй XX съездын хүндэл[...]би үдэр бүриингөө даалгабариие [...]—200 процент дүүргэжэ байхаб».

Иимэ уялга абаад, Алексей Б[...]туков һайнаар хүдэлмэрилхыень [...] хэдөө уряалба.

Тэрэнэй уряае тус пунктын [...]лектив хүндэтэйгөөр хүлеэн аба[...] энэ жэлэйнгээ түсэбые Агууехэ [...]тябрьска социалистическэ револ[...]циин 38-дахи ойн үдэр—ноябр[...] 7 болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэб[...]

Иимэ суглаанууд леспромхо[...] бусадшье участогуудта болоо. Л[...]промхоз бүхыдөө энэ жэлэй түсэ[...] ноябриин 20 болотор дүүргэжэ, [...] мянган кубометр модо гүрэндөө [...]сэбһөө гадуур үгэхэ гэжэ шиид[...] Мүн июль һарынгаа түсэбые ур[...]шалан дүүргэжэ, түсэбһөө гаду[...] 6 мянган кубометр модо оруул[...] уялга абаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ П[...]нумэй тогтоолнуудта зорюулагда[...] суглаанууд тэрэшэлэн Курбын л[...]промхозой, Хориин механизиров[...]нэ тээрмын коллективүүдтэ бол[...] Эндэ баһал дээшэлүүлэгдэһэн у[...]ганууд абтаа, үйлэдбэриие меха[...]зацилха, түрүү арга методүүдые [...]рэглэхэ талаар нилээд олон дур[...]халнуудые хүдэлмэришэд оруула[...]

Р. Эрдынеев.

Табанжэлэй түрүүшүүл

Солото бригадирай шэнэ арга

Балай харанхы һүни. Огторгойгоор бүлэг бүлэгөөрөө нүүһэн туулган хара үүлэнэй забһараар олон түмэн одо мүшэд нюдэнэй үзүүртэ анилзанад. Үдэрэй халуун наранда ехээр шаруулһан уляангирнууд һүниин һэрюухэн тунгалаг агаарта амн ороһон шэнги электрын гэрэлдэ набшаһа намаагаа ялалзуулна. Үйлсэнүүдтэ хүн зон хомор. Хүдэлмэришэдэй энэ городой бүхөөр нойрсожо байгаашье һаань, заводойнь мантан томо корпусуудай хоолойнуудһаа баглагар хара утаанай мушхаралдан гарахань түглын харагдана. Электрогагнууриин нюдэ һаргаама хурса гэрэл үе үе болоод лэ цехүүдэй сонхоор нэбтэрэн, һүниин харанхые сүмэ сорьёод абана. Энэ һүниин зоргоор юугээшье хээ юм гэжэ һанахаар манёврово нэгэ паровоз цехүүдэй хоорондо ябана хэбэртэй. Эдэ бүгэдые хаража байхада юрэдөө һонин, завод үдэр һүнигүй хүдэлмэреэ зааханшье замхаадаггүй, шэрэм буладаа шудхажа, оньһото станогуудаа хүдэлгэжэ байдаг юм байна.

Эгээл энэ үедэ һүниин халаан дүүрэжэ, Алексей Бубакович Шерхонов гээ тээшээ яаралгүйхэнөөр алхалжа ябаба. Тоһолиг болоһон комбинезонойнгоо хармаан сооһоо папирос гаргажа аһаагаад, үнгэрһэн недели соо хэр зэргээр хүдэлмэрилһэн тухайгаа бодожо, тооложо үзэнэ. «Хахад жэлшье үнгэршэбэ, табанжэлэй дүүртэр оройдоол 6 һара үлэбэ» гэжэ амаа соогоо гансааран дуугарна. Тэрэнэй ехэ бодолгото боложо ябаһыень тухайлаад, хажуудань ябаһан нэгэ хүдэлмэришэн «котельщигууд хэрэг ажалтнай хэр бэ? Яахадаа һанаагаа зобонги ябанат?» гээд асуужархиба.

— Ши ямар цехын аад, иигэжэ асуубаш?—гээд Алексей Бубакович урдаһаань дам асууба.

— Түрүүшын квартал соо танайхидуул ехээр хүхилдэгшэ бэлэй. Гээгдэһэн зон хододоо гээгдэжэл ябадаггүй байна даа. Мүнөөшье котельщигууд зэд шудхагшадһаа хойнохоно оробо хат,— гээд хажуудахинь хоротойхоноор энеэбэ.

— Балайшье ехээр гээгдээгүйл байхабди, хахад жэлэймнай түсэб дүүрэһэн лэ байха, гансал һарынгаа түсэбөөр таанадые хэдэхэн процентээр түрүүлээ гэжэ дуулаа һэм. Тэрэшье бараг даа...

Эдэ хоёр иигэжэ тоосолдоһоор дүрбэн дабхар ехэ гэрэй хажууда хүрэжэ ерэхэдээ «баяртай» гэлдэһээр хоёр тээшээ таранад...

Амаралтын үдэр. Алексей Бубаковичын хүдэлмэриингөө һүүлээр садатараа унтажа бодоходонь, үдэшын һэрүүнэй бууха үшөөл үдыхэншье һаа, үйлсэдэ хүн зон олон. Алексей Бубакович түргэхэнөөр нюур гараа угаажа, эдеэлһэнэйнгээ һүүлдэ заводойнгоо паркда ошожо, сэнгэхэ, амарха байна гэжэ шиидэбэ.

...Амаралтын парк соо хүхюутэй, зугаатай. Танцын болодог талмайн тэндэһээ хүгжэмэй ирагуу һайхан аялга зэдэлнэ. Баглагар ногоон акацяар хүреэлэгдэһэн бишыхан сарай доро аятай һэрюухэн. Эндэ сугларгшад шатар, домино наадажа, шаг шууяа табилданад. Тэдэнэй нэгэн Алексей Бубаковичые хараад наадалсахые дурадхана.

— Таанад залуушуул наадагты, би газетын һүүлшын номерой һонниние уншахамни, — гээд Шерхонов һүүдэртэ байһан һандали дээрэ һуужа, «Локомотив» гэжэ заводской газетэ хармаанһаа гаргажа уншажа эхилбэ. Тэндэ толилогдоһон мэдээ харахадань, нээрээшье зэд шудхалгын цех хамагһаа түрүүлжэ ябаһан байба. Үнгэрэгшэ һүни гэртээ харижа ябахадаа үнөөхи хүдэлмэришэнтэй хөөрэлдэһэн, тоосолдоһоноо һанажа, «Зүбтэй юумээр бэеэ һайрхасагаагаа һэн байна» гэжэ гүбэд гэнэ. Иигэжэ һуутарнь хажуудань ерэжэ һууһан гушаад наһанай нэгэ хүдэлмэришэ хүн урдаһаань асууба:

— Алексей Бубакович, ПВЗ-дэ хэдыдэхи жэлээ ажаллана бта?

— Хори гаран жэл болоо даа. Партиин уряагаар хүдөө нютагуудһаа олон хүн промышленностьда хүдэлмэрилхэеэ ерэһэн юм. Тэрэ тоодо мүн бишье Алайрай аймагһаа Улан-Удэ ерэжэ, энэ түрэл заводойнгоо ханын түрүүшын шулуу табилсаһан байнаб.

— Мүнөөшье партиин уряагаар промышленность дээрэһээ хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхөөр хэдэн мянган хүн гаранхай. Ямар һонин гээшэб, ороноймнай бүхы ажахы партиимнайл хүтэлбэреэр ябуулагдана!

— Зүб даа, зүб. Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоол уншаа гүш?— гэжэ Алексей Бубакович, хэр зэргэ юумэ мэдэхэ юм ааб гэһэндэл, хажуудахи нүхэрһөө асуугаадхиба.

— Уншаа даа, бидэнэрэй, промышленна хүдэлмэришэдэй урда ямар ехэ зорилгонууд табигдаба гээшэб?!

— Табигдаһан энэл зорилгонуудые шэнэ эршэ хүсөөр бэелүүлжэ орохо саг ерэбэ, нүхэр. Промышленностиие хүгжөөнгүйгөөр ардай ажахые саашадань дэбжээхын аргагүй ха юм. 1930 гаран оной үедэ промышленностиие хүгжөөлгөөр парти, правительствынгаа уряада бодото бэеэрээ хабаадалсаһанаа һананаб. Хүбүүд, Н. А. Булганин элидхэл соогоо үйлэдбэри дээрэ ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ шанга эрилтэ хэбэлха,— гэжэ байжа нүхэр Шерхонов хажуудаа сугларһан арбаад залуушуулда хоёр гараа дэлгэн байжа хөөрэнэ. Урдаһаань тэдэ залуушуул уралан нарижуулгын дурадхалнуудые зохёожо байһан ба мүн цехынгээ техническэ соведэй нэгэ бага муугаар хүдэлмэрилдэгшье тухай хэлэнэд...

Понедельнигэй үглөөгүүр. Котельнэ цехын уужам ехэ сонхонуудаар һаяхан гараһан наранай элшэ нэбтэрэн ороно. Халаанай хүдэлмэриин эхилтэр үшөө үдыхэншье һаань, Алексей Бубакович ажалладаг газартаа ерэнхэй, урид абаһан даалгабаринингаа ёһоор бригадынгаа гэшүүн бүхэнэй хэхэ юумые саарһан дээрэ хубаарилан тэмдэглэжэ байба. Иигэжэ байтарнь бригадын гэшүүн — слесарь Цырендоржи Ринчинов түрүүлэн орожо ерээд,

— Сайн байна, Алексей Бубакович, энэ неделидэ түрүүшын халаанда хүдэлмэрилхэ болоо гүбди,—гэбэ.

— Тиихэ даа. Үнгэрэгшэ неделидэ ажалаа шэнэ аргаар эмхидхэжэ, туйлаһан показательнай цехын хүтэлбэрилэгшэдөөр һайшаагдаад байна. Тиимэһээ энээниэ гуримшуулхын түлөө оролдохо ёһотойбди, — гэнэ бригадир. Уданшьегүй бригадын гэшүүд барандаа сугларжа, бригадирһаа тус бүридөө тусхай даалгабари абажа, шамдуу түргэнөөр станогуудаа шалгана, халаан соо хүсэд хүрэхэ детальнуудые тушаан абана. Үшөө хэдэхэн минутын үнгэрөөд байхада халаанай хүдэлмэри эхилжэ, цехын уужам ехэ корпус соо станогуудай, кранай нэерээн түерээн дүүрэшэбэ. Паровозно котёлой ехэнүүд детальнуудые шагтагалһан кран иишэ тиишээ һүндэлнэ...

Халаанай хүдэлмэри түлэб дундаа ябажа байба. Цехын начальник Федор Евгеньевич Гусятинский хүрэжэ ерээд, нүхэр Шерхоновой гарыень барижа мэндэшэлһэнэйнгээ һүүлдэ:

—Алексей Бубакович, ажалаа шэнэ аргаар эмхидхээд, муу бэшэ үрэ дүн харуулжа эхилһэнтнай һайн байна. Энээниие тнай үшөө һайса шалгажа, бэшэ бригадануудай ажалые иимээр эмхидхэхэ зорилготой болоод байнабди,— гэбэ.

— Котёлой заһабари дээрэ слесарьнуудэй хэдэг ажалые нэгэ халаанда комплексноор эмхидхэхэ тухай үнинэй бодогшо һэм. Теэд техническэ һургуули багатай аад, хэгдэхэ хүдэлмэреэ графигуудтаа тааруулан хубаажа арай шададаггүй байгааб. Мүнөө шадаха болооб. Харагты, ажалаа энэ шэнэ аргаар эмхидхээд байхадаа 2 слесарьнуудые сүлөөлжэ, ондоо участогта табиха арга олдоо. Урдань 7 хүнэй хэжэ байһан ажалые 5 слесарьнууд хүнгэхэнөөр дүүргэдэг болонхойл, — гэжэ бригадир Шерхонов хүхюутэйгээр хөөрэнэ.

Нүхэр Гусятинский бригадын гэшүүн бүхэнэй хэжэ байһан ажалые тон ханамжатайгаар харана, ажалай бүтээсын хэды шэнээн дээшэлжэ байһаниие тооложо үзэнэ. Котёлой люгые тааруулан табижа байһан слесарь Михаил Солодовников начальнигай асуудалнуудта харюусаха зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ:

— Урдань бригада соо олон мэргэжэлтэд хүдэлмэрилхэдөө, нэгэ хүдэлмэриин дүүрэхые хүлеэжэ, миин байха ушар олон дахин гаргадаг һэн. Мүнөө барандаа слесарнэ хүдэлмэри хэдэг болоходоо шадан мэдэн ажаллаха болообди. Халаан бүхэнэйнгөө нормые 180 процент хүрэтэр дүүргэнэб...

* * *

Коммунист Алексей Бубако[...] Шерхонов ПВЗ-гэй солото хүнүү[...] нэгэн юм. Үнгэрһэн хори гаран [...]лэй турша дотор таһалгаряагүйгө[...] заводто хүдэлмэрилхэ зуураа, сле[...]риин мэргэжэлые гүйсэд шудал[...] үйлэдбэриин дүй дүршэл ехэ[...] бригадир болонхой. Энэ үе соо т[...] хэдэн арбаад залуушуулые сле[...]риин мэргэжэлдэ һургаһан бай[...] Өөрынь хүбүүн Лев 1953 ондо Ж[...]гэй һургуули дүүргэжэ, эсэгын[...] мэргэжэлээр слесарь-котельщик [...]лоһон байна.

Котельнэ цехын хүдэлмэрилэгш[...] нүхэр Шерхоновые ажалай ёһо[...]новатор гэжэ нэрлэдэг. Юуб гэхэ[...] тэрэ хүдэлмэридөө творческоор х[...]дажа, ажалайнгаа бүтээсые дээш[...]лүүлхын түлөө саг үргэлжэ орол[...]дог. Табадахи табанжэлэй тур[...] дотор энэ новаторай олон дурадх[...]нууд үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэг[...]жэ, горьтойхон аша туһа үгөө. һ[...]лэй үедэ Алексей Бубакович бри[...]дынгаа ажалые шэнэ аргаар э[...]хидхэжэ, үшөө нэгэ амжалта туй[...]ба. Мүнөө цехын бусад бригадан[...]дай хүдэлмэри энэ аргаар эмхид[...]дэжэ эхилбэ. Үнэн сэхэ ажалаар[...] олоной дунда хүндэтэй болоһ[...] нүхэр Шерхоновой бригада проду[...]ци үйлэдбэрилхэ табадахи табанж[...]лэй түсэбые болзорһоонь хэдэн һ[...]раар урид дүүргэнхэй.

—КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пле[...]нумэй тогтоол соо социалистич[...] промышленностиие саашадань дэб[...]жээхэ талаар советскэ хүнүүдэй у[...]да шэнэ зорилго табиба. Энэ хүнд[...]тэй зорилгые бэелүүлэн, КПСС-[...] XX съездын хүндэлэлдэ ажалай ва[...]тада жагсаад, халаан бүхэнэйнгө[...] нормые хоёр дахин шахуу үлүүл[...] дүүргэнэбди,— гэжэ нүхэр Шерхон[...] мэдүүлнэ.

Б. ДАШИЕВ.

НҮҮДЭЛ КУЛЬТБАЗА

Культурнаар амархада— ажалшье урагшатай

Бүүбэйн дабаанай орой дээгүүр шаргал наран мандажа, мүнгэн шүүдэр мэлмэрүүлнэ. Үглөөнэй сэрюухэн һэбшээн набшаһа ногооной оройе эльбэн зубаһа голые уруудан сэлгеэлнэ. Налуу номхон тала дайдада жэргэһэн булжамуур шубуунай үүн адуу малай мөөрэхэ, маараха абяан соо тунижа шэнгэнэ. Энэ үедэ Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишад үнеэдээ һаажа дүүргээд, үглөөнэй һэрюундэ эдеэшүүлжэ абаха гэжэ бэлшээридэ туужа гаргаба.

Июлиин хахадаар эндэ хэдэн сүүдхэ соо бороо орожо, колхозой үргэн элдин тала, бэлшээри ногоон, түхэл шарайгаа үлэмжэ гоё болгон хубилгаа. Зунай бэлшээриие һайнаар хэрэглэхэ гээшэ һү һаалые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн удхашанартай юм. Тиимэһээ май һараһаа эхилжэ, тус фермынхид малаа түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээдэг, мүн үдэртөө 3 һаадаг болонхой.

Зоотехническэ шэнэ арга мётодууд энэ фермэ дээрэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, эндэхи туруу һаалишан Б. Тогтохоева даажа абаһан үнеэдээ, мүн абаһан түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр ондо оруулаа. Нүхэр Тогтохоева фермэ дээрээ эгээн түрүүлэн тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлдэг болоһон юм. Энэ жэшээгээр фермын һаалишад Д. Мунхуева, Д. Эрдынеева, Д. Ц. Дашапылова ба бусад тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлнэ.

Һаалишад үнеэдээ өөһэдөө адуулдаг болохо гэһэн үүсхэл гаргаһан байна. Энээниие колхозой правлени һайшаан дэмжээ. Һаалишад өөһэдөө ээлжээгээр үнеэдээ адуулхадаа, бэлшээри һайнтай газарнуудые һэлгэжэ байгаад хэрэглэдэг юм. Эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй ашаар, нёдондонойхидо орхоо һү һаалга нилээд дээшэлээ.

Нийтынгээ малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангахын түлөө малшад үбһэ хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Мүн тэдэнэр өөһэдөө 400 тонныи багтаамжатай силосэ барилга хээ, 65 гектарта кукурузэ таряа. Үнеэдэй шэнэ типовой байра баригдажа дүүрэхэ болоо. Намартаа энэ фермын үнеэд шэнэ байрадаа орохо юм.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой фермэнүүдтэхи хүдэлмэри һайжаржа байна. Энээниие хайшан гээд туйлааб гэхэдэ, колхозой правлени, партийна организаци малажал хүгжөөхын, мяха, һү, ноохо ехээр абадаг болохын түлөө колхознигуудые зоригжуулдаг, малшадай дунда нийтэ-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг байна. Колхозой 5 отара, 3 фермын гэр бүхэндэ радио оруулагданхай.

Тус колхозой партийна организаци научна болон политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Кяхтын отделенитэй нягта барисаатайгаар нийтэ-политическэ хүдэлмэри ажалшадай дунда эмхидхэнэ. Обществын мэргэжэлтэй лекторнууд һарадаа 1—2 дахин элдэб темээр лекци уншадаг.

Мүн тус колхозые шефтээ абаһан Кяхтын культурно-гэгээрэлэй һургуули һарадаа 1—2 дахин ерэжэ концерт табидаг, ханын газетэ болон «Дайшалхын хуудаһа» фермэ, гүүртэнүүдтэ гаргалсадаг, тэдэнэй булангуудыень шэмэглэн гоёолсожо үгэдэг. Жэшээлхэдэ, тус һургуулиин студентнэр июлиин 1-дэ Субагтын хүдөөгэй клубта тематическа вечер хэһэн, концерт табиһан байна. Колхоздо өөрынь нүүдэл кино бии. Тиимэһээ энэ фермын малшад неделидээ заатагүй хоёр дахин кино харадаг юм.

—Кино, концерт, һонирхолтой лекци, хөөрэлдөөнүүд манай эндэ хододоол боложо байдаг. Мүн Кяхтын № 1 дунда һургуулиин һурагшадые концерт ерэжэ табихыень уригшабди. Тэдэнэр манай уряае хүндэтэй дээрэ хүлеэн абадаг, колхознигуудай сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэ хэрэгтэ туһалдаг юм,— гэжэ энэ колхозой түрүүлэгшэ Сергей Дашиевич Доржиев хөөрэнэ.

— Нүүдэл культбаза гээшэмнай ехэл туһатай юм байна,— гэжэ һаалишад, малшад хэлсэдэг. Энэнь худалдамы бэшэ. Нүүдэл культбазын фермэ, гүүртэ дээгүүр ябадаг болоһонһоо хойшо, малшадай культурна эрилтэнүүд дүүрэнээр хангагдадаг болоо. Нүүдэл культбаза эмхидхэхэ тухай үүсхэл аймагай центртэ, культурын таһагай, мүн хизаар ороноо шэнжэлхэ Кяхтын музейн хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үнгэрөөшэ хабар түрэһэн юм. Тэрэ үедэ Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин үүсхэлээр фермэнүүд дээрэ культбазанууд бии болоржо байгаа.

Теэд малай үбэлэй байрада түхеэрэгдэһэн культбазанууд малшадай зунайнгаа байрада гарахада ниилл хаалтатай байха ушартай байба. Тиимэһээ нүүдэл культбаза тухай һанал түрэһэн юм.

Тэрэ сагһаа хойшо нүүдэл культбаза бага бэшэ юумэ хээ. Мүнөө малшад бүхэн тэрэнэй ерэхыень хүлеэжэ байдаг. Тиигэжэ малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй байдалда шэнэ юумэн бии боложо, тэдэнэй культурна эрилтэнүүдынь хүсэдөөр хангагдадаг болоо.

Б. Очирова.

* * *

Малай холын фермэ болон гүүртэнүүдтэ ажалладаг малшадай, тракторна бригадануудай механизаторнуудай культурна эрилтые зунай сагта һайнаар хангахын тула нүүдэл культбаза эмхидхэхэ үүсхэл республика дотор эгээн түрүүн Кяхтын аймагта гараһан юм. Хүдөөгэй ажалшадай культурна эрилтые зунай сагта һайнаар хангаха хэрэгтэ нүүдэл культбаза ехэ үүргэ дүүргэнэ гэжэ дүй дүршэл харуулаа.

Кяхтын аймагай нүүдэл культбазын хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай эндэ толилбобди.

Түрүүшын алхам

Малай холын фермэ болон гүүртэнүүдтэ ажалладаг колхознигуудай культурна эрилтые һайнаар хангахын тула энэ жэлэй хабар Кяхтын аймагта нүүдэл культбаза эмхидхэгдэһэн юм. Хизаар ороноо шэнжэлхэ Кяхтын музейн хүдэлмэрилэгшэд нүүдэл культбаза эмхидхэхэ үүсхэл гаргаһан байгаа. Энэ үүсхэлыень КПСС-эй Кяхтын айком һайшаагаа һэн. Аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд культбазын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилһэн юм.

Нүүдэл культбаза саг үргэлжэ ажалладаг болоһон туладаа гансашье малажал дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтые бэшэ, мүн тракторна бригадануудта ажалладаг механизаторнуудай культурна эрилтые хангадаг болоһон байна. Культбазынхид колхознигууд болон механизаторнуудые шухала хэрэгтэй эд бараагаар хангахаһаа гадна, культурно-гэгээрэлэй ехэ хүдэлмэри хэдэг, медицинскэ туһаламжа үзүүлдэг, элдэб һонин номуудые наймаалдаг болонхой.

Культбаза энэ жэлэй апрель һараһаа хүдэлмэрилжэ эхилэн сасуугаа Ленинэй нэрэмжэтэ (Усть-Киран) колхозой эгээн холын фермэ болон гүүртэнүүдээр ябаа. Энэ культбаза нүүдэл ларёк, кино, медицинскэ пункт, парикмахерска болон библиотекэһээ бүридэнэ. «1905 — 1907 онуудта болоһон ородой түрүүшын революци», «Кукуруза ехэ ургаса үгэдэг үнэтэ культура мүн» гэһэн выставкэнүүдые культбазынхид эмхидхэлсэһэн юм. Хонхор нуга, Шанаа гэжэ гүүртэнүүдтэ медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй ерэхэһээ байтагай агитаторнууд, худалдаа наймаанай нүүдэл ларёгшье ерэдэггүй юм һэн гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэд Бадмаев, Гармаева гэгшэд мэдүүлхэ зуураа, культбазын дэбтэртэ иигэжэ бэшэһэн байна: Хонхор нуга, Шанаа гэхэ мэтын иимэ холын гүүртэ болон фермэнүүдтэ нүүдэл культбаза шадаал һаа түргэ түргөөр ерэжэ байһай».

Киран гэжэ нютагта байдаг малай фермэдэ нилээд олон залуу һаалишад ажалладаг юм. Эрхим ажалайнгаа түлөө республиканска газетэдэ нэгэнтэ бэшэ гараһан энэ фермын һаалишад манай культбазын хүдэлмэри тухай ехээр һонирхоһон байна. Эндэхи малшад үдэшэлэн, ажалайнгаа һүүлээр клубтаа ерэхэдээ культбазын эмхидхэһэн хоёр выставкэтэй танилсаһан юм. Музейн научна хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Колодяжная «1905—1907 онуудта болоһон ородой түрүүшын революци» тухай малшадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

«Кукуруза ехэ ургаса үгэдэг үнэтэ культура мүн» гэһэн выставкые комсомольско-залуушуулай звеногой гэшүүд мүн лэ ехээр һонирхон хараһан байгаа. Тэдэнэр выставкэ хараха үедөө ойлгоогүй асуудалнуудтаа музейн агроном Е. С. Холкинаһаа тодорхой харюу абаһан байна.

Культбазатай сугтаа ябалсаһан врач-терапевт С. И. Зарецкая, хүүгэдэй врач Р. Д. Черполевская, эпидемиолог Н. К. Трунева, фтизиатор Е. Е. Ершова гэгшэд Кирандахи малшадай байра байдалые, бэеын элүүрые шалгахаһаа гадна, ариг сэбэрые сахиха асуудалаар тэдэнэрэй дунда хөөрэлдөө үнгэргөө.

Нүүдэл культбаза Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бүхы фермэнүүдээр ябаха зуураа малшадта олон хэһэг номуудые худалдаа.

Илангаяа Шанаа гэжэ нютагта культбазын ерэхэдэ малшад олон ном худалдажа абаа. Хүүгэдтэ зорюулжа уранзохёолшо Хоца Намсараевай бэшэһэн номууд тэрэ дороо худалдагдаһан байна.

Киран тосхондо ажалладаг Рашида Аскарова нүүдэл культбазын библиотекэһээ хүдөө ажахын темээр олон ном худалдажа абаа. «Бурят-Монголдо кукурузын һайн ургаса яажа хуряахаб» гэһэн нүхэр Барноковой брошюра худалдажа абаһан номуудайнь дунда бии.

Нүүдэл культбаза хабарһаа эхилжэ Кяхтын аймагай колхозуудай фермэ, гүүртэ болон тракторна бригаднуудта бултандань шахуу ябаа. Культбазын хүдэлмэридэ хабаадалсагшад—парикмахер, сабхишан, фотограф, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд Ехэ Нугын Сталинай, Субагтын Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудаар ябахадаа ехэ оролдосотойгоор ажаллаа. Кяхтын музейн шофёр коммунист нүхэр И. П. Пархоменко культбазын хүдэлмэридэ мүн лэ эдэбхи үүсхэл гаргана.

Культбаза һаяхан хүдөө гарахадаа «Союзпечатиин» аймагтахи таһагай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Коренькковае абалсажа гараһан байна. Нүхэр Коренькова шэнэ газетэ, журналнуудые хүдөөгэй ажалшадта наймаалхаһаа гадна, шэнэ газетэ, журналнуудые колхознигуудта захяулаа.

Культбазатай сугтаа гаралсадаг уранһайханай самодеятельностиин бригада фермэдэ ерэхэдээ үдэр, киногой гарахаһаа урид концерт харуулдаг юм. Культбазымнай хүдэлмэридэ нөөсэлгын кассынхидай хабаадалсадаг болоһон ушарые һайшаамаар байна. Нөөсэлгын кассынхид малай фермэ болон тракторна бригадануудта ерэн сасуугаа колхознигуудай облигаци шалгажа үгэнэ.

Культбазымнай хүдэлмэридэ үшөөл нилээд дутагдалнууд бии. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл хүсэд нэбтэрүүлэгдэнэгүй.

Дүй дүршэл тухайгаа түрүүшүүлэй хэлэһэн үгэнүүдые бэшэжэ абаад колхознигууд болон механизаторнуудта шагнуулхын тула манда магнитофон хэрэгтэй байна. Культбазые радиотой болгохо шухала. Нүүдэл культбазынхид хаанашье ябаһан сагтаа орон дотороо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ болоһон шэнэ һонинтой танилсажа ябаха ёһотой. Эдэ хэрэгсэлнүүдые манай культбазада абажа үгэхыень БМАССР-эй культурын министерствоһоо гуйха байнабди.

Һаяхан боложо үнгэрһэн КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ ехэ ба харюусалгатай зорилго табяа.

Манай республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ Пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгохын түлөө мүнөө туйлай ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна. Эгээл энэ үедэ манай нүүдэл культбазын үүргэнь бүри дээшэлнэ.

Саашадаа бидэнэр хүдэлмэреэ бүри һайжаруулжа, хүдөөгэй ажалшадай культурна эрилтые шадаал һаа һайнаар хангахые оролдохобди.

Р. Тугутов,
Кяхтын аймагай нүүдэл культбазые хүтэлбэрилэгшэ.

Ходо ерэжэ байгыт

Жэл ерэхэ бүри механизаторнуудай ажал үндэрөөр сэгнэгдэдэг, тэдэнэртэ туйлай ехэ анхарал хандуулагдадаг. Мүнөө манай механизаторнууд парти, правительствын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ, хүдөө ажахыгаа дам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсонхой.

Тэрэниие мэдэжэ нютагуудтахи партийна, советскэ органуудай, МТС-үүдэй болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд механизаторнуудай байра байдалые һайжаруулха, культурна эрилтэнүүдыень дүүрэнээр хангаха асуудалда тусгаар анхаралаа хандуулдаг байна.

Гансахан манайшье бригадые абаад үзэхэ болоо һаа, бидэнэй байра байдал ехэ һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Бидэ вагончик соо байрланабди, тэндэмнай бэеэ угааха тусхай душ бии юм. Сүлөөтэй сагтаа шатар, даам табидагбди.

Энэ жэлдэ нүүдэл культбаза эмхидхэгдэжэ, бидэнэртэ бүришье зохид болобо. Наада захынь абахада, культбазын парикмахерта үһэеэ заһуулнабди. Механизаторнуудай бэеын элүүрые сахиха хэрэгтэ нүүдэл культбазын врачнар ехэ туһа хүргэнэ. Мүн культбазын ерэхэдэ, бидэнэр уранһайханай концерт харанабди, лекци, элидхэл шагнанабди. Жэшээлхэдэ, июлиин 20-ной үдэр нүүдэл культбаза эндэ ерэжэ, тэрэнэй агитбригада манда багахан концерт харуулһан байна. Культбазын гэшүүн Нина Курикамовагай дуулаһан «Солдатский вальс» гэжэ дууе, баянист Швецовой баяан дээрэ наадаһан дуунай аялгануудые илангаяа би һайшаагааб. Мүн культбазын гэшүүн нүхэр Агипитовэй хөөрэһэн «Арсалануудые яажа һургаабиб» гэһэн рассказ энеэдэтэй, һонирхолтой байгаа. Концертын һүүлээр наада зугаа эмхидхэжэ, баянай хүгжэм доро пляска, хатар наадаабди.

Мүн культбазын составта ябалсаһан аймагай библиотекые даагша Мария Ивановна Снеговская гэгшэ манда элдэб журнал, ном уншахыемнай дурадхаба.

Саашадаа нүүдэл культбазын саг соогоо ерэжэ байхые хүсэнэб.

В. Тубанов, Пограничка МТС-эй 4-дэхи тракторна бригадын тракторист.

Культбазын ерэхэдэ...

Манай колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишад, малшад малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада ехэ оролдолго гаргана. Тэрэнэй ашаар энэ жэлдэ һүшье ехээр һаадаг болообди. Малшадай культурна эрилтые хангахын түлөө колхозой правлени, партийна организаци ехэ хэмжээнүүдые абаа.

Фермэдэмнай энэ хабарһаа эхилээд нүүдэл культбаза ерэдэг болоо. Тэрэнэй ерэхэдэнь бидэнэр ехэ баяртайгаар угтадаг заншалтайбди. Тиигэншьегүй аргагүй. Юуб гэхэдэ, шэнэ кинокартинануудые харанабди, һонирхолтой лекцинүүдые шагнадаг байнабди. Мүн авто-ларёгһоонь сай, сахар, дабһа, зуруул гэхэ мэтын үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые худалдан абанабди. Энэнь тон һайн, юундэб гэхэдэ, бидэ малаа зунайнгаа бэлшээридэ гаргаад, мүнөө центрһээ холо байрлананабди. Нүүдэл культбазынхидаар хамта врачнар ябалсадаг. Энээнэй урда тээ врач Мункоева болон бусад культбазатай хамта ябалсажа, бидэниие ехэ анхаралтайгаар үзэжэ, бруцеллёз гэхэ мэтын үбшэнһөө һэргылхэ хэмжээ абаһан юм.

Һаяхан июлиин 19-дэ нүүдэл культбазынхидай манай фермэдэ ерэхэдэ, тэдэнтэй ябалсаһан врач-терапевт Честюнин хүнүүдые олоор үзөө. Мүн врач-гинеколог Тамара Швейде манай фермын 13 һаалишаниие хараһан байна. «Бруцеллёз, тэрээнһээ һэргылхэ хэмжээ-ябуулганууд» гэһэн темээр врач Валерия Курятниновагай хэһэн хөөрэлдөөе манай һаалишад тон анхаралтайгаар шагнажа, ойлгогдоогүй, мүн үшөө һонирхоһон асуудалнуудаа бүгэдыень һуража абаһан байна, эдэ бүгэдэ ехэ һайшаалтай. Гэбэшье, нүүдэл культбазын хүдэлмэридэ дутагдалнууд яһала бии. Минии һанахада культбаза фермэдэ ерэхэһээ хоёр—гурбан хоног урид малшадта дуулгадаг байбалынь һайн байгаа. Юундэб гэхэдэ, малшад нүүдэл ларёгһоо эд бараа болон хэрэгсэлтэ зүйлнүүдээ абахын тула мүнгөөшье бэлдээд байха болоно.

Дахин ерэхэдээ заатагүй урид дуулгаад ерэгты гэжэ культбазынхидта би захиха байнаб. Мүн оёдолой машина, радиоприёмник, оро, 47—48 размерэй эхэнэрэй костюм, эхэнэрэй торгон дотор самса, носки, чулки гэхэ мэтэ зүйлнүүдые асаралсахыень культбазада захинаб.

Үдэшэлэн үнеэдээ һааһанайнгаа һүүлээр культбазын кино харахаяа хэдэн олон һаалишад, малшад сугларһан байгаа. Теэд киногой түрүүн журнал хаража байтарнь моторынь хүдэлхэеэ болишобо. Хэдэн сагай үнгэрһэн хойно моторынь заһаржа, одоол кино гарахань гэжэ һанаһамнай аппарадынь баһа эбдэршоо. Теэд малшад бага бага ёохор наадаад тарабад. Культбазын киномеханик үдэр байхада аппарадаа һайса хаража, бүрин бүтэниинь шалгажа үзэхэ зэргэтэй байгаа. Саашадаа иимэ дутагдалнуудые дабтажа болохогүй.

Юрэнхыдөө, нүүдэл культбаза гээшэмнай малшадые байра дээрэнь культурнаар хангаха тон зохистой хэмжээ-ябуулгануудай нэгэниинь мүн гэжэ тус культбазын дүй дүршэл харуулна.

С. Бухоголова, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-гэй гүүртые даагша.

Мэргэжэлээ дээшэлүүлхые оролдоноб

Һаалишадай ажал мүнөө үедэ ехэ харюусалгатай, хүндэтэй болоо. Малша хүн тугалай хашаанһаа сааша гарадаггүй юм гэдэг урданай үгэ үни хуушараа. Һаалишан хадаа гансал өөрынгөө ажал һайса мэдэхэ бэшэ, харин нийтын ажабайдалда хододоо эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зэргэтэй.

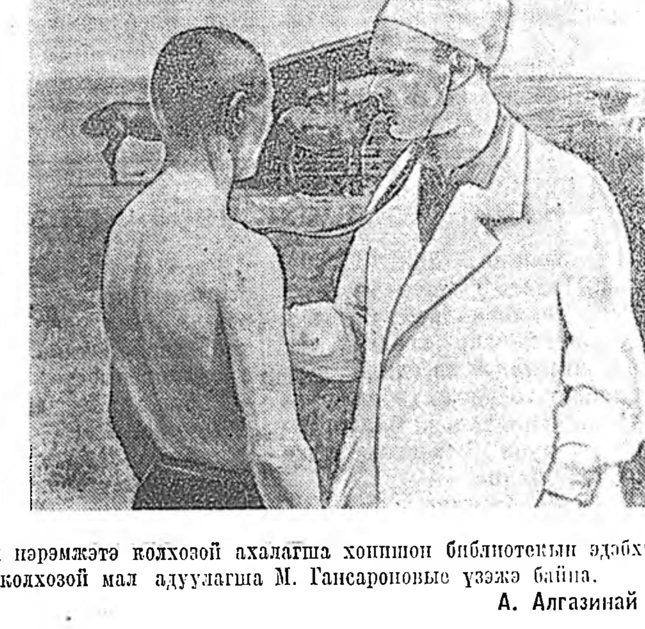
Манай һаалишад, илангаяа залуушуул эрдэм бэлигээ, мэргэжэлээ дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдоно. Би һаалишанаар ажаллажа эхилһээр ехэ үни болоогүйб. Намда даалгагдажа үгтэһэн 14 үнеэдэй 8-нь һаамхай үнеэд юм. Эдэнэрээ зүбөөр харууһалха, һү ехээр һааха тухай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажалдаа хэрэглэхын тулада элдэб брошюрануудые, хүдөө ажахы тухай номуудые олоорнь уншанаб. Гадна. уранһайханай литература уншаха ехэ дуратайб. Субагтын хүдөөгэй библиотекэһээ ном саг үргэлжэ абажа уншанаб. Энэ хабар эмхидхэгдэһэн нүүдэл культбаза манайда ерэхэдээ элдэб һонин ном, журналнуудые асардаг болоо. Хүдөөгэй библиотекэдэ шухала номуудай үгы байхада, би нүүдэл библиотекэдэ захинаб.

Энэ жэлдэ минии уншаһан номуудай тоодо «Цусима», «Тихий Дон», «Поднятая целина», «Анна Каренина», «Грузини арадай үльгэрнүүд» болон бусад оролсоно. Манай Бурят-Монголой уранзохёолшо Ч. Цыдендамбаевай бэшэһэн «Банзарай хүбүүн Доржо», уранзохёолшо Г. Николаевагай бэшэһэн «Таряа хадалга» гэжэ романуудые һаяар уншаха хүсэлэнтэйб.

М. Прохорова, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой МТФ-гэй залуу һаалишан.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) 1. Нүүдэл культбазын библиотека. Аймагай библиотекые даагша М. И. Снеговская малшадта ном, журнал үгэжэ байна. (наада талаһаа) Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон библиотекын эдэбхитэй уншагша Н. Бальдиров «Банзарай хүбүүн Доржо» гэжэ романиие хаража байна. 2. Нүүдэл культбазын автолавка. 3. Культбазын врач-терапевт Н. В. Честюнин Сталинай нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша М. Гансароновые үзэжэ байна.

А. Алгазинай фото.

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай хариин оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

БОЛГАРИ

СОФИ, июлиин 25. (ТАСС). Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүдые болгарска олониитэ ехээр һайшааха зуураа, тэрэнэй хүдэлмэриин амжалтатайгаар дүүрэһэндэ хананги байһан тухайгаа элишэлэн мэдүүлнэ. «Работническо дело» гэжэ газетэ мүнөөдэр иигэжэ бэшээ: Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд «хүйтэн дайе» болюулаад, уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые һаларуулжа, мүн дайнай аюулые зайсуулжа болохо байһанда арадуудай этигэлые бүри ехэ болгобо. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй саашадаа хэхэ байһан хүдэлмэридэ, мүн уласхоорондын элдэб органуудай хүдэлмэридэ бүри ехэ амжалта туйлагдаха бэзэ гэжэ эб найрамдалые болон харилсан ажаллалгые хүсэн эрмэлзэжэ байһан бүхы арадуудтай хамта болгарска арад найдажа байна.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, июлиин 25. (ТАСС). Дүрбэн гүрэнэй толгойлогшонорой зүблөөнэй дүнгүүдые бүхы газетэнүүдэй магтан һайшаажа бэшэһэн тухай Чехословацка телеграфна агентство мэдээсэнэ.

«Руде право» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Бусад гүрэнүүдэй ба арадуудай хоорондохи харилсаануудта шэнэ шатын эхиие энэ зүблөөнэй нээжэ үгэхэ байһаниинь сохомтой».

Женевскэ зүблөөн хадаа уласхоорондын этигэлсэлгые һэргээлгэдэ туһалаа, мүн эгээн шухала асуудалнуудые дадхуулһаар шиидхэхэ бодото үндэһэ һуури байгуулаа гэжэ «Обрана лиду» газетэ тэмдэглэнэ.

«Млада фронта» гэжэ газетэ түрүү бэшэг соогоо иигэжэ тэмдэглэнэ. Гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд эрьелтын пункт боложо үгэхэ байна. Энэ хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэдэ толотомо үе боложо үгэхэ байна. Тус Зүблөөндэ арадууд ехэ найдабаритайгаар хандадаг байгаа. Энэ түүхэтэ Зүблөөнэй үрэ дүнгүүд эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдэй этигэл найдабариие харюулаа гэжэ газетэ бэшэнэ.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, июлиин 25. (ТАСС). Аджер-пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор Женевскэ зүблөөнэй ехэ амжалтатай байһые румынска газетэнүүд тэмдэглэнэ.

«Арадуудай этигэл найдабари харюулагдаба» гэһэн түрүү бэшэг соогоо «Ромыниа Либера» газетэ иигэжэ заана. Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай шууд сэхэ политика, мүн уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха зорилгоор хэдэ хэдэн асуудалнуудаар үгэеэ ойлголсолго туйлахын тулада США-гэй, Великобританиин ба Франциин делегацинуудай гаргаһан оролдолго Зүблөөнэй урагшатай һайнаар үнгэрэлгэдэ туһалаа.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, июлиин 24. (ТАСС). Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй хүдэлмэриин дүнгүүдтэ берлинскэ демократическа хэблэл гол анхаралаа хандуулна. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой үгэһэн директивэнүүдые түгэсхэлэй заседани дээрэ Н. А. Булганинай, Д. Эйзенхауэрэй, А. Иденэй, Э. Форой хэһэн мэдүүлгэнүүдые газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһанууд дээрэ томо гаршагтайгаар толилоо.

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой хоорондо Женевэдэ хэгдэһэн хэлсээнүүдые бүхы газетэнүүд хүсэд ханангяар тэмдэглэнэ.

«Нейес Дейчланд» газетэ иигэжэ бэшэнэ: зүблөөнэй үрэ дүнгүүд хадаа гүрэнүүдэй хоорондохи бүхы арсалдаата асуудалнуудые эбэй аргаар, бэе бэедээ этигэлсэн үнэн зүрхэнһөө харилсан ажаллаха зорилгоор хэлсээнүүдые хэжэ шиидхэгдэжэ болохо байһанда арадуудай этигэлые бүри ехэ болгобо.

АНГЛИ

ЛОНДОН, июлиин 25. (ТАСС). Женевскэ зүблөөнэй дүүрэлгэдэ английска газетэнүүд гол анхаралаа хандуулһаар. Олонхи газетэнүүд Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай редакционно статьянуудые толилхо зуураа, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада энэ зүблөөнэй үнэтэ туһа нэмэри оруулһыень тэмдэглэнэ.

Женевскэ зүблөөнэй болоһоной ашаар бүхы дэлхэйн арадууд бүри золтой болобо гэжэ «Дейли Миррор» газетэ редакционно статья соогоо бэшэнэ. «Уласхоорондын бүхы асуудалнууд шиидхэгдээ гэжэ баталан хэлэхэ аргагүй. Гэбэшье, бидэнэрэй бултадаа сугларжа, зүбшэл хэжэ шадаха байһые Женева гэршэлэн харуулба».

«Дейли Уоркер» газетэ редакционно тайлбари соогоо иигэжэ мэдүүлнэ: Женевскэ зүблөөнэй ехэ удхашартайнь сохомтой. Эб найрамдалда зам нээгдээ. Зүгөөр энэ замаар урагшаа үшөө ехээр дабшажа шадагдаагүй. Хэрбээ арадуудай һэрэмжэтэй байгаагүй һаа, энэ хараа шэглэл алдагдажа болохо байна. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр анха түрүүнээ зүб зам мүнөө баримталагдаһаниинь ехэ шухала байна».

АМЕРИКЫН ХОЛБООТО ШТАДУУД

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүдые американска хэблэл үргэнөөр тайлбарилна. Женевскэ зүблөөн тушаа юрэнхы дээрээ ямар тайлбаринуудые үгэнэб гэхэдэ, «арбан жэлэй турша соо үргэлжэлһэн х йтэн дайе зогсоохо зам бэдэрхэ талаар» дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонор хэлсээ туйлаа гэжэ газетэнүүд бэшэнэ. Женевскэ зүблөөн хадаа «уласхоорондын гол асуудалнуудые шиидхээгүй» болбошье, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, мүн Зүүн ба Баруун оронуудай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулха ябадалда туһалаа гэжэ американска олонхи шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, июлиин 24. (ТАСС). Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүрэһые онсо тэмдэглэһэн статьянуудые томо гаршагтайгаар Парижска воскресеньеын газетэнүүд толилһон байна. Тусхай корреспондентнүүдэйнгээ мэдээсэлнүүдһээ, статьянуудһаа, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ үгтэһэн директивэнүүд ба дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой түгэсхэлэй үгэнүүдые толилхоһоо гадна, Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой ба Советскэ делегациин бусад гэшүүдэй, тэрэшэлэн Д. Эйзенхауэрэй, А. Иденэй, Э. Форой олон тоото фотографинуудые толилолсоһон байна.

«Хүйтэн дай зогсоохо талаар хүсэд хэлсээ туйлалгаар» зүблөөн дүүрээ. Энэ зүблөөн юрэнхы гуримшуулга тогтоохо үндэһэ һуури байгуулаа. «Зүүн ба Баруун оронуудай хоорондо үшөө гуримшуулагдаагүй байһан гол асуудалнуудые шиидхэхэ гурим тогтоогоо» гэжэ «Журнал дю диманш» гэжэ газетэ редакционно статья соогоо онсо тэмдэглэнэ.

ССР-эй, КНР-эй ба МНР-эй правительствонуудта вьетнамска арадай түлөөлэгшэдэй эльгээһэн бэшэг

ХАНОЙ, июлиин 25 (ТАСС). Вьетнамска информационно агентство иигэжэ дамжуулна:

Советскэ Союзда, Хитадта ба МНР-тэ аяншалаад, бусажа ерэһэн президент Хо Ши Миниие амаршалхын тулада июлиин 23-да Ханойдо сугларһан 50 мянган хүн эдэ гурбанороной правительствонуудта бэшэгээр хандаа.

Хандалга соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Правительствода,

Хитадай Арадай Республикын Правительствода,

Монгол Арадай Республикын Правительствода.

Вьетнамска арадые бүхы орон доторһоо түлөөлһэн бидэнэр—50 мянга гаран хүн Ханойдо суглараад байхадаа, агуу ехэ ахадүү оронуудтаа һарын турша соо аяншалаад, манай столицада бусажа ерээд байһан президент Хо Ши Миниие ба манай правительственна делегациие тон ехэ баяртайгаар амаршалнабди.

Вьетнамай Демократическа Республикын президент Хо Ши Минэй ба правительственна делегациин элидхэлнүүдые шагнаад байхадаа Советскэ Союзай, Хитадай ба ахадүү бусад оронуудай арадуудай вьетнамска арадта ямар ехэ хани халуунаар хандадаг байһыень хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү тодоор бидэнэр ойлгожо абаабди. Советскэ Союзай, Хитадай ба МНР-эй правительствонуудай болон арадуудай һайн һайхан туһаламжа бидэниие угаа ехээр зоригжуулна. Тиин бидэнэр өөһэдынгөө зэргые бүри нягтаруулха, үйлэдбэриие үргэдхэхые эрмэлзэхэ, юумэеэ гамнаха, эб найрамдалые бэхижүүлхын, манай орониие нэгэдүүлхэ ба тэрэнэй хүсэд бэеэ даанхайгаар ба демократическа замаар хүгжэхэ ябадал хангахын тулада эрид шууд тэмсэл хэхэ уялга абанабди.

Демократическа ба социалистическэ блогой оронуудай арадуудай эдэбхитэй дэмжэлгые хүлеэн, Азиин болон бүхы дэлхэйн арадуудай һайшаал ба дэмжэлгэ хүлеэн үнэн зүб тэмсэлдээ вьетнамска арадай илалта туйлаха байһаниинь сохомтой.

Вьетнамско-советско-хитадай хани барисаан мандаха болтогой!

Демократическа ба социалистическэ блогой арадуудай хани барисаан мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!»

Энэ бэшэгтэ митингын президиум гар табяа.

Индонезийскэ правительство тушаалһаа гараба

ДЖАКАРТА, июлиин 24. (ТАСС). Индонезиин вице-президент Хатта премьер-министр Састроамиджойо хоёр мүнөө үдэшэ хөөрэлдөө хэһэн байна. Хөөрэлдөөнэй үедэ Састроамиджойо хадаа правительствынгаа тушаалһаа бууха гэжэ шиидхэһэн тухай мэдүүлһэн, правительствын мандатые вице-президентдэ барюулһан байна. Ойрын үдэрнүүдтэ шэнэ правительство байгуулагдаха гэжэ хөөрэлдөөнэй һүүлээр Хатта хэлээ.

Үглөөдэр вице-президент партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөө хэхэ байна.

Армида арсалдаанай гараһанһаа уламжалан правительство тушаалһаа буухань гэжэ премьер-министр Састроамиджойо парламентын үсэгэлдэр үдэшын заседани дээрэ мэдүүлһэн тухай урда тээнь бэшэгдээ һэн. Энэ арсалдаан юун дээрэһээ гараа гэхэдэ, хуурай газарай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай начальнигай тушаалда индонезийскэ арадай национально-сүлөөлэлгын тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадагша генерал-майор Бамбанг Утойо гэгшые томилхо тухай правительствын шиидхэбэриие дүүргэхэһээ дээдэ зэргын бүлэг офицернүүд арсаһан байгаа. Тэрэ бүлэгые полковник Лубис толгойлно. Дурсагдаһан бүлэг офицернүүдые оппозици, илангаяа Машуми гэжэ мусульманска парти дэмжэдэг. Тус парти голландска ба американска тусхай бүлэгүүдтэй холбоотой гэжэ мэдээжэ болонхой юм.

Орон доторхи байдалые улам хурсадуулхагүйн тулада правительство тушаалһаа бууха тухай шиидхэбэри баталан абаа гэжэ индонезиин национальна партиин хүдэлмэри мүнөөдэр томилһон мэдүүлгэ соогоо зааһан байна. Састроамиджойо энэ партида хамаададаг юм.

Индиин хоёрдохи табанжэлэй түсэб зохёолгодо бэлэдхэл

ДЕЛИ, июлиин 26. (ТАСС). «Таймс оф Индиа» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, национальна хүгжэлтын асуудалай талаар соведэй саг үргэлжын комитедэй заседани үсэгэлдэр боложо, хоёрдохи табанжэлэй түсэбэй ёһоор капитальна барилгада 56 миллиард рупи һомолхо түсэб һайшаагдаһан байна.

Гүрэнэй мэдэлэй промышленностиие хүгжөөхэ талаар хамта дээрээ 43 миллиард рупи гаргашалхаар хараалагдаа. Тиихэдээ хүндэ промышленностиие хүгжөөлгэдэ гол анхарал хандуулагдаха байна.

Түрүүлэгшээр һууһан Дж. Неру хүндэ промышленностиие хүгжөөлгэ ороной экономическа талаараа түргэнөөр дэбжэлгые хангаха, тиихэдэ гар олзоборилго ба хүнгэн промышленность мүнөөнэйхидөө орходоо бүри хүсэдөөр хүдэлмэрилдэг болохо байна гэжэ онсо тэмдэглээ.

Түсэблэлгын комисси хадаа хоёрдохи табанжэлэй түсэбэй проектые зохёожо захалба. Тэрэнь октябрьда толилогдохо ёһотой юм.

Советскэ хүдөө ажахын делегаци США-да ошоод ябана

АЙОВА-ФОЛС, июлиин 26. (ТАСС-эй тусхай корр.). Советскэ хүдөө ажахын делегаци хоёр бүлэг болоод, июлиин 23—24-дэ Айова-Фолс ба Джефферсон городуудта ошоһон байна. Айова-Фолс город ошоһон делегациин гэшүүд комбинированнэ тэжээл бэлэдхэдэг США-гэй тон томо заводые хараа. Нүгөөдэ бүлэгынь кукурузын гибриднэ үрэһэ абадаг Джефферсондохи томо фермэдэ орожо хараһан байна.

Фермернүүдэй уряалаар советскэ делегациин олонхи гэшүүд субботын үдэшые, воскресениин эхэнхи хубиие нютагай фермернүүдэйдэ үнгэргэһэн байна. Советскэ делегациин гэшүүд нютагай хүн зонтой уулзажа, СССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажабайдал тухай тэдэнэй табиһан олон тоото асуудалнуудта харюу үгөө. Айова штадай колледжын эрдэмтэдэй болон Эймс город шадар делегациин хүрэһэн фермернүүдэй хүндэлэлдэ зорюулан делегациие хүтэлбэрилэгшэ В. Мацкевич июлиин 24-нэй үдэшэ уулзалга хэһэн байна.

Июлиин 24-нэй үдэшэ Айова штадай Хамболдт город орохоёо делегаци гараһан байна.

Советскэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй делегаци Англида ошоод байна

ЛОНДОН, июлиин 26. (ТАСС). Англиин газартаряалангай, загаһа барилгын ба эдеэ хоолой зүйлнүүдэй министр Д. Хиткот-Эмори гэгшын хүндэлэлдэ зорюулан советскэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй делегациин хүтэлбэрилэгшэ, СССР-эй Совхозуудай министр И. А. Бенедиктов, СССР-һээ Великобританида байдаг посол Я. А. Малик июлиин 25-да обед үгөө. Английска талаһаа Хиткот-Эмори, гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй министр Антони Наттинг, газартаряалангай, загаһа барилгын ба эдеэ хоолой зүйлнүүдэй министрын орлогшо лорд Олдвин, министерствын департаментын начальник Стедмэн, министерствын главна советник профессор Роу болон бусад обед дээрэ байлсаа.

Советскэ делегациие һайнаар угтаһанайнь түлөө Хиткот-Эморидо баясхалан хүргэхэ зуураа, английска хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй Советскэ Союзда ерэхэдэнь мүн лэ тиимэ халуунаар угтахабди гэжэ И. А. Бенедиктов тэмдэглээ.

Орон дотор ябахадаа советскэ мэргэжэлтэд хүдөө ажахын асуудалнуудые гүнзэгыгөөр мэдэдэг байһанаа харуулһан байна гэжэ харюугай үгэ хэлэхэдээ Хиткот-Эмори онсо тэмдэглээ. Бэе бэедээ делегацинуудые эльгээлсэлгэ арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсолгодо ба хани барисаагаа бэхижүүлгэдэ туһалха байна гэжэ зааха зуураа, ерэхэ жэлдэ эмхидхэгдэхэ английска хүдөө ажахын выставкые советскэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ерэжэ хараха бэзэ гэжэ найдажа байһан тухайгаа Хиткот-Эмори мэдүүлээ.

Индийскэ эрдэмтэд-атомнигуудай СССР-тэ ошохоёо байһан тухай Индиин премьер-министр Неругэй мэдүүлгэ

ДЕЛИ, июлиин 25. (ТАСС). Пресс Траст оф Индиа агентство иигэжэ дамжуулна:

Парламентын мүнөөдэрэй заседани дээрэ премьер-министр Неру иигэжэ мэдүүлээ. Атомна шэнжэлэлгэ хүгжөөхэ тухай Индидэ туһаламжа үзүүлхэ гэһэн Советскэ Союзай дурадхаһан «асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлхын» тулада индийскэ хэдэн эрдэмтэд-атомнигууд һаяар Советскэ Союз орохонь.

Советскэ ба польско шатаршадай уулзалга

ВАРШАВА, июлиин 24. (ТАСС). Европын командна түрүү һууриин түлөө советскэ ба польско шатаршадай хахад финальна мүрысөөн Лодзьдо эхилээ. Үсэгэлдэр нэгэдэхи турай 10 партиһаа табаниинь дүүрэһэн байна. Тайманов Гавликовскийтай тэнсээ. Флор Двожинскиие, Бондаревский Громекые, Корчной Дудые, Васюков Плятерые шүүгээ. Слива—Смыслов, Арламовский—Бронштейн, Тарновский—Болеславский, Бжуска—Фурман, Пытляковский—Симагин гэгшэдэй партинууд дүүрэнгүй хойшолуулагдаа.

ВАРШАВА, июлиин 25. (ТАСС). Советскэ ба польско шатаршадай хоорондохи шатарай турнирай хоёрдохи тур үсэгэлдэр Лодзьдо болоо. Смыслов Сливые, Бронштейн Арламовскиие, Тайманов Главликовскиие, Бондаревский Громекые, Корчной Броницкиие, Пытляковский Фурманиие шүүгээ. Флор Двожинский хоёр тэнсээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Саянтуй» гэжэ пионерскэ лагерьта. Пионернууд лагерьта гэргэһэн түрүүшынгээ хүхюун сэнгэлиг үдэрнүүд тухай хөөрэлдэжэ байна.

И. Денисовэй фото.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

МАЛЬЦЕВАЙ МЕТОДЭЭР ГАЗАР ХАХАЛНА

Гашейн МТС-эй 9-дэхи тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Иванов) Курганска областиин «Заветы Ленина» колхозой полевод нүхэр Мальцевай методээр шаблаагүй плугаар газар хахалжа эхилбэ. «С-80» тракторaap түрүүшын 10-аад гектар газар «Гигант» колхозой поли дээрэ хахалагдаба.

Туршалгын участок дээрэ тус бригадынхид энэ жэлдэ 30 гаран гектар газар хахалха байна.

СЕМИНАР БОЛОБО

Һаяхан аймцентртэ — Мухаршэбэр тосхондо колхозуудай правлениин түрүүлэгшэнэрэй нэгэ үдэрэй семинар болобо. Семинарта хабаадагшадта «Коммунизм» колхозой һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Жираков «Үнеэдһээ һү һаалгые яажа дээшэлүүлнэбибди» гэжэ фермынгээ хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө. Мүн тус фермын һаалишан Н. Барышникова нютагай үүлтэрэй үнеэн бүри[...] һөө 2000 литр һү яажа һаа[...] тухайгаа хэлэжэ үгэһэн бай[...]

Гадна, силоснэ барилгану[...]дые, малай типовой байрану[...]дые зоотехническэ заабари[...] ёһоор бариха тухай тус[...] лекцинүүд шагнагдаһан ба[...] юм.

«ЭРДЭМ» СОВХОЗОЙ АМЖАЛТА

КПСС-эй ЦК-гэй январск[...] Пленумэй шиидхэбэриие бо[...] зорһоонь урид дүүргэхын т[...]лөө тус совхозой малажал[...] хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэй[...]гээр оролсоо. Совхозой түрү[...] һаалишад һараһаа һара бүр[...] һү һаалгаар эрхим амжалт[...]нуудые туйлана.

Эндэхи түрүү һаалишад [...] һарын турша соо үнеэн бүр[...]һөө 1123-һаа 1459 литр хү[...]тэр һү һааһан байха юм. Ж[...]шээлхэдэ, һаалишад Т. [...] Ковалышина—1459, Ф. [...] Жук—1339, Н. К. Романюк[...] 1322, А. М. Звирь—1307 ли[...] һү үнеэн бүриһөө һааһан ба[...]на. Тиигэжэ бүхы совхозоор[...] энэ үе соо үнеэн бүриһөө дун[...]зэргээр 1220 литр һү һаагаа.

Б. Тугнуйский.

Сахарна свёклые харууһална

Бичурын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 75 гектар сахарна свёкло тариһан юм. Мүнөө тэрэнэй ургасые харууһалга һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Свёклын дуудуур ургаһан буртаг үбһэн, үрмэдэһэн, шара сэсэг саг дарыдаа түүгдэнэ.

Свёклын бүхы талмай дээрэ арба гаран звено ажаллана. Тэдэнэй дунда Нина Терентьевна Хлызовагай звеногойхид жэшээтэ һайнаар х[...]мэрилнэ. Илангаяа С. Коне[...] Л. Быкова, А. Конечных г[...] эршэмтэй һайнаар ажал[...] үдэрэйнгөө даалгабариие [...] 160 процент дүүргэнэ. Тэрэ[...] Татьяна Паньковагай звеного[...] мүн тарянажалай дүрбэдэхи [...]гадын гэшүүд үдэрэйнгөө даал[...]риие үлүүлэн дүүргэнэ.

Ю. Дагба[...]

Үндэр ургасын түлөө

Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой огородно бригадые Социалистическэ Ажалай Герой Ц. Юндунов хүтэлбэрилнэ. Мүнөө энэ бригадын гэшүүд огородно культурануудай баян ургаса хуряахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ байна.

Һаяын үдэрнүүдтэ 12 гектар [...] таабхын шорой гараар обоол[...] Мүн овощной культурануудай [...] хоорондын элдүүрилгэ хэгдэжэ [...]на.

Мүнөө энэ бригадада «Универ[...]» гэжэ трактор хүдэлмэрилнэ.

Н. Дугар[...]

Малшад силоснэ барилга дээрэ

Ториин аймагай «Улаан Тори» колхозой 2-дохи һүнэй-товарна фермын малшад ниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула саг үргэлжэ оролдожо байдаг юм. Тиин энэшье жэлдэ тэдэнэр ехэхэн хүдэлмэри хээ. Жэшээлхэдэ, фермынхид өөһэдынгөө хүсөөр 250 тонно силосэй багтаамжатай траншей барижа дүүргээд, мүнөө үшөө нэгэ тиимэ траншейн нүхэ малтажа [...]лаа.

Малшад Лыгден Бадмаев, Б[...] Бадмаев, Цокто Гендунов ба [...] силоснэ барилга дээрэ оролдо[...] һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Д. Гомбоцо[...]

Редакторай орл[...]
О. ГОМБОЕ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н- 30518. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. № 378